

Tilbake i hvitt

AKTUELT I FORENINGEN

VILDE BAUGSTØ

vilde.baugsto@legeforeningen.no

Kommunikasjonsavdelingen

**Det har gått et halvt år siden Kristin Utne trådte av som Ylf-
leder. Nå er hun tilbake på klinikken, men har ikke lagt
engasjementet på hylla av den grunn.**



NY JOBB: Kristin Utne utenfor kardiologisk avdeling på Ahus. Her er hun som en del av spesialiseringen i hematologi. Foto: Vilde Baugstø

– Jeg er mindre stressa nå enn jeg var. Nå er jeg mer fysisk sliten, men jeg kan stort sett legge fra meg jobben når jeg er hjemme.

Kristin Utne går med raske skritt opp trappene på Akershus universitetssykehus. Lunsjen ble inntatt mens hun ventet på Aktuelt i foreningen rett innenfor hovedinngangen på sykehuset i Lørenskog. Den tidligere lederen av Yngre legers forening (Ylf) har byttet ut formelle jobbantrekk med hvit sykehusfrakk og komfortable sko, men gangtempoet – og snakketempoet – er det samme.

– I dag jobber jeg egentlig til klokka fire. Men jeg kan si med én gang at det blir garantert overtid. Ikke fordi jeg ikke rekker å skrive notater, men fordi jeg har tre epikriser jeg må skrive. Så skal jeg skrive et utskrivningsnotat, ha informasjonssamtaler med pasienter når de skrives ut, vi skal ha en arbeids-EKG klokka to ...

Telefonen ringer.

– Ja, det er Utne? Akkurat, ja. Jeg kommer bort!

Kristin forsvinner bortover gangen på kardiologisk avdeling. Her har hun jobbet siden september 2023, målet er å fullføre spesialiseringen i hematologi.

Jakten på skap

Det var våren 2019 at Kristin Utne ble klappet frem som øverste tillitsvalgt for sykehusleger i spesialisering. Som Ylf-leder jobbet hun med alt fra tillitsvalgtutdanning, til sykehusbygg, legers arbeidsforhold og spesialistutdanning. Nå er det hun selv som hver dag kjenner systemet på kroppen.

– Alt det jeg jobbet med i Legeforeningen og i Ylf er ekstremt relevant for arbeidshverdagen min nå. Det handler ikke bare om de årlige lønnsforhandlingene, men rammene rundt. Hele systemet. Det er godt å vite at noe tillitsvalgte bruker mye tid på å få til, selv om det går treigt, er ting som faktisk er relevant for helsetjenesten.

Da Kristin skulle begynne på Ahus etter fire års pause fra klinikken, kunne hennes Instagram-følgere henge med på jakten på et garderobeskap. Det var nemlig ikke å oppdrive, og de første ukene måtte hun bære tingene sine rundt i en plastpose.

– *Har du fått garderobeskap nå?*

– Jeg har fått et låneskap! Det tok bare tre måneder. Da jeg fikk skapet, var den første tanken min "hva skal jeg lage innhold av på Instagram nå?".

Hun ler høyt.

– Neida, men poenget med å vise det frem på sosiale medier, i tillegg til at det er litt komisk, er å belyse et underliggende problem. For det er jo ikke sånn at direktøren på Ahus er imot skap. Poenget er at det er ingen plass å putte skapene fordi sykehuset er fullt.

Utfordringer i helsetjenesten

Selv om Kristin Utne ikke lenger er Ylf-leder, så er engasjementet for helsetjenesten i høyeste grad fortsatt til stede. Politikeren i henne våkner når hun snakker om systemet. Hun snakker om at Ahus, som så mange andre sykehus, allerede var for lite da det sto ferdig bygget i 2012.

– Og vi ser det jo her på avdelingen også. Det er helt fullt hver eneste dag, forteller hun.

Den tidligere Ylf-lederen peker på hvor ressurskrevende det er å skrive pasienter inn og ut av sykehus.

– Lenger sør i Europa har de færre leger og sykepleiere enn oss, men flere sengeplasser. Her opererer vi med at pasientene skal skrives raskt ut igjen for å frigjøre plass. Men å skrive folk inn og ut av sykehus tar ekstremt mye tid. Kort liggetid på sykehus er bra for arealbruken, men ikke nødvendigvis for pasientene som ofte er gamle og ønsker å bli liggende lenger. Og så spiser det personell, sier hun.

Nettopp helsepersonell ble trukket frem som en av de store fremtidige utfordringene da den forrige perspektivmeldingen ble lagt frem av Finansdepartementet i 2021. Den understrekte at med mindre det blir gjort endringer i kvaliteten i årene som kommer, vil det være behov for nesten 260 000 flere helseårsverk innen 2060. Det kan bety at nesten én av tre må jobbe innen helse og omsorg.

Kristin Utne sukker.

– Vi oppfører oss som om det er areal som er problemet, men det er en laget utfordring. Jeg mener det er måten vi bruker helsepersonell på i dag som er utfordringen. Hva koster det at hjemmesykepleien skal kjøre i fire timer for å besøke ti stykker? Jeg kan ikke skjønne at det ikke vil lønne seg for samfunnet på sikt å bygge flere sykehjemsplasser.

De siste månedene Kristin Utne var Ylf-leder ble preget av #legermåleve. Et opprop fra leger om at de sto i en altfor krevende spagat mellom jobb og familieliv, og et arbeidspress på jobb som over tid opplevdes uhåndterlig. Historiene gjorde inntrykk, men arbeidspresset som ble beskrevet var dessverre ikke overraskende, forteller hun.

– Noen ledere kan absolutt bli flinkere til å tilrettelegge. Her på Ahus opplever jeg at ledelsen er opptatt av hvordan vi har det. Men problemet som ble adressert i #legermåleve ligger ikke først og fremst på lokalt nivå. For du får ikke et større sykehus av å ha en grei leder. Det handler om hvordan sykehusvesenet driftes i stort.



DEN GANG DA: Kristin Utne som nyvalgt Ylf-leder under årsmøtet i Trondheim i 2019. Foto: Vilde Baugstø

Et fantastisk fag

Selv var hun redd for å ha glemt alt det faglige etter fire år uten sykehusjobb.

– Det var skummelt å komme tilbake igjen til klinikken, og jeg leste en del i sommerferien. Men det gikk jo faktisk veldig bra, tross alt. Det var ikke sånn at jeg ikke kunne noen ting. Og så lærer man noe nytt hver dag.

– *Flere tidligere Ylf-ledere har ikke gått tilbake til klinikk, men administrative stillinger. Hva var det som gjorde at du ville tilbake?*

For første gang under intervjuet blir Kristin Utne stille.

– Jeg var ikke ferdig, sier hun etter en liten tenkepause.

– Jeg tenkte mye på det, mye mer enn jeg kanskje ga uttrykk for. Men husk på at jeg er 41 år. Hadde jeg latt være å gå tilbake til klinikken nå, er sjansen stor for at jeg ikke hadde gått tilbake i det hele tatt. Og for meg var det ingen ting som fremsto viktigere enn å bli ferdig spesialist.

Hun fortsetter:

– Selv om det er mye i helsetjenesten som ikke fungerer optimalt, så må vi ikke glemme at medisin er et helt fantastisk fag. Å være lege er utrolig givende. Du går på jobb og får lov til å redde liv, og folkene du jobber sammen med er ekstremt flinke og kompetente. Så jeg er glad for at jeg valgte å gå tilbake til klinikken.

Den tidligere Ylf-lederen er spent på fremtiden til helsetjenesten som hun nå er en del av og mener den står ved et veiskille.

– Vi som har jobbet med dette en stund har kanskje tenkt at ansatte kom til å kaste inn håndkledet om fire-fem år, men det punktet er vi ved allerede nå. Jeg tror pandemien trigget det. Ingen slutter i kriser, men etterpå.

– *Tror du selv at du kommer til å jobbe i sykehus om ti år?*

Igjen blir hun stille.

– Jeg vet ikke. Det kommer an på hvordan helsetjenesten utvikler seg.

Samlet korpset

Som Ylf-leder var Kristin opptatt av å være tydelig og tilgjengelig for tillitsvalgte som trengte hjelp med små og store utfordringer. Hun innrømmer at det er godt, etter 17 sammenhengende år med tillitsverv, å ha en pause.

– Å være Ylf-leder var lærerikt og fantastisk, men det er også en utrolig tung jobb der du hele tiden føler på at du ikke gjør nok, ikke er synlig nok. Samtidig var det utrolig gøy når vi fikk til ting. Jeg er nok avhengig av det adrenalinet som intenst arbeid kan gi. Det får jeg heldigvis også mye av i klinikken, i tillegg til et utrolig godt samhold blant kollegaene mine her.

På spørsmål om hva hun er stolt av å ha oppnådd som Ylf-leder, svarer Kristin det at de klarte å samle tillitsvalgtkorpset i hele landet, og at Ylf var en organisasjon som fikk tillit.

– Vi fikk også på plass noen store endringer i tariffavtalen som gjorde at kompetansen til leger i spesialisering ble verdsatt tidligere i karrieren. Og så opplevde jeg at vi bygget gode relasjoner med de andre yrkesforeningene i Legeforeningen. Dette er kanskje ikke så sexy for de som leser dette, men for meg var det viktig, sier hun og legger til:

– Det er også godt å vite at Ylf er i meget trygge hender hos nåværende leder, Ingeborg Henriksen.

Som liten ville Kristin Utne bli diplomat, før hun ombestemte seg og ville bli lege. Og selv om hun nødvendigvis ikke vet hva hun gjør ti år frem i tid, så kommer nok alltid engasjementet for helsetjenesten til å være der.

Samme kveld, etter besøket på Ahus, tikker det inn en SMS fra Kristin: «Artig info: En lege, les meg i dag, tar i snitt 40 avgjørelser per time. Det er jo noe!» Litt senere, en ny SMS: «Ble ferdig kl. 19.»